

EKO PSYCHOLOGIA

„Potrzeby planety są potrzebami człowieka, prawa człowieka są prawami planety” - tak brzmi przesłanie jednej z ośmiu zasad ekopsychologii, których twórcą, tak jak i samego terminu „ekopsychologia”, jest Theodore Rozsak, profesor historii, autor książki „Voice of the Earth”. Zasady te stanowią jak dotąd jedyny, spójny manifest myśli ekopsychologicznej, stanowiący filozoficzne, psychologiczne, etyczne i duchowe podwaliny tego nurtu.

Zakładając Stowarzyszenie Ekopsychologia postanowiliśmy wcielać w życie te zasady, czyli spróbować „uleczyć” więzi łączące człowieka z przyrodą. Pozostałe idee płynące z tych zasad to: * wprowadzenie terminu ekologiczna nieświadomość, rozumiane jako rdzeń umysłu, * pokazanie drogi samorozwoju poprzez doświadczenie w sobie historii ewolucji świata, * wyznaczenie nowego celu terapii – wyleczenie wyobcowania człowieka ze świata naturalnego, * założenie, że jako dzieci wszyscy otrzymujemy dar naturalnej więzi z przyrodą, * ukucie terminu „ego ekologiczne”, którego rozwój prowadzi do etycznej odpowiedzialności za naszą planetę, * powiązanie tendencji do podporządkowania sobie przyrody z dominacją pier-

Zadania filozoficznego - czyli stworzenia nowej myśli, koncepcji, teorii, która pozwoli na umiejscowienie ludzkiego umysłu w (naturalnym) świecie, czyli na nadanie otaczającemu nas światu przyrody znaczenia duchowego.

Zadania praktycznego - czyli rozwoju terapii, tak aby umożliwiła ona ponowne zakorzenienie jednostki w świecie przyrody i odzyskanie naturalnych więzi z innymi istotami żywymi.

Zadania krytycznego - polegającego na zaangażowaniu się w walkę z antropocentrycznym sposobem myślenia.

Z kolei Tim Boston, podobnie jak Fisher, widzi ekopsychologię jako dziedzinę nauki poświęconą badaniu i leczeniu nadwątlo-

Psychologia i ekologia wzajemnie się potrzebują i uzupełniają. Z ich powiązania powstaje ekopsychologia, dziedzina łącząca wrażliwość psychoterapeuty z wiedzą ekologa, pozwalająca znaleźć równowagę pomiędzy psychiką współczesnego człowieka a istniejącym od wieków środowiskiem naturalnym

wiastka stereotypowo męskiego w naszej kulturze, * krytyka struktur społecznych opartych na dominacji na szeroką skalę, wskazanie na małe społeczności jako na dające szanse na rozwój osobistej mocy i ekologicznego ego, * założenie, że człowiek i Ziemia mają wspólne potrzeby i prawa - jest więc szansa na harmonijne, synergiczne ich współistnienie.

Kolejnym wielkim badaczem, a także twórcą ekopsychologii jest Andy Fisher, który w książce „Radical Ecopsychology. Psychology in the Service of Life” proponuje pojmowanie ekopsychologii nie jako dziedziny nauki, lecz jako obszernego, wielowymiarowego przedsięwzięcia. To przedsięwzięcie wynika z potrzeby ustosunkowania się do kryzysu ekologicznego naszych czasów, a ekopsychologodzy według Fishera powinni zaangażować się w realizację czterech zadań:

Zadania psychologicznego - czyli... stworzenia psychologii, która poszerza pole psychoterapii tak, aby zawrzeć w nim istoty pozaludzkie, i która postrzega wszystkie kwestie psychologii i duchowości człowieka, lecz w sposób poszerzony - czyli w bardziej-niż-ludzkim kontekście naszego istnienia.

nych emocjonalnych więzi łączących ludzi i świat przyrody.

Pomimo, że bardzo trudno jest zdefiniować ekopsychologię i nie to jest celem naszej działalności, ekopsychologów łączy silna potrzeba i troska o „uleczenie więzi” człowieka z przyrodą. Idea ta stanowi podwaliny naszej działalności, która została nie raz, nie dwa brutalnie zweryfikowana przez życie. Pomimo, że nie chodzi nam o przywrócenie idealistycznie wymarzonego ładu człowieka z przyrodą, nie da się jednak nie zauważyć, że człowiek to także korupcja, pieniądź, układy. Życie weryfikuje idealizm, teorie.

Myślą przewodnią, a także najcenniejszym drogowskazem w ekopsychologii, dzięki któremu nadal walczyliśmy o losy Ziemi, jest dla nas takie spojrzenie na człowieka, a przede wszystkim na jego duszę, które pozwoli pod lekko innym kątem popatrzeć na siebie: nie jako na odrębną jednostkę, wiecznie zafrasowaną poszukiwaniem własnego ja i gonitwą za nowym. Lecz jak na płynną, będącą w ciągłym procesie część większej części, która jest częścią jeszcze innej części. Dzięki takiemu podejściu zgadzamy się na swoje niedoskonałości i z większą poko-

Maria Huma

„Jesteśmy gośćmi na tej planecie zaproszonymi na co najwyżej dwieście lat. Musimy w tym czasie próbować zrobić coś dobrego, być w jakiś sposób użytecznymi. Próbuje żyć w pokoju ze sobą i pomóc innym żyć w pokoju. Jeśli przyczynisz się do szczęścia innych ludzi, odkryjesz prawdziwy cel, prawdziwe znaczenie życia.”

Dalaj Lama

Potrzeby planety są potrzebami człowieka, prawa człowieka są prawami planety